

06
10

~~Бібліотека~~

Пролетарі всіх країн, єднитесь!

І. ЛАПІДУС і К. ОСТРОВІТЯНОВ

ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

ЧАСТИНА ПЕРША

Львів. Бібліотека
АН УРСР

~~1940/1~~
5231

(361)

~~БІБЛІОТЕКА
#5231
Львів. Бібліотека АН УРСР~~

~~Львів. Бібліотека~~

~~Н. К. Ф. - У. Р. С. Р.
Бібліотека
Науково-Експериментальної Техніки~~

~~БІБЛІОТЕКА
Львів. Бібліотека АН УРСР
#5231~~

Св. ст. У. С. С. Р. - 1973, ч. II

Д Е Р Ж С О Ц Е К В И Д А В • 1 9 3 5

В С Т У П

§ 1. Загальне поняття про предмет політичної економії. Продуктивні сили і виробничі відносини — 3. § 2. Виробництво, розподіл і обмін — 5. § 3. Політична економія в широкому і вузькому розумінні — 7. § 4. Партійність політекономії. Ленінський етап в політекономії — 8. § 5. Критика механістичних і ідеалістичних перекурень в питанні про предмет політичної економії — 13.

Відділ перший

ДОКАПІТАЛІСТИЧНІ ФОРМАЦІЇ

<i>Розділ I.</i> Первісний комунізм	17— 27
§ 6. Виникнення первісного комунізму. Перший (дородовий) період — 17. § 7. Другий (родовий) період розвитку первісного комунізму — 20. § 8. Розклад первісно-комуністичного суспільства — 24. § 9. Критика буржуазних і ревізійністських теорій в питанні про первісний комунізм — 26.	
<i>Розділ II.</i> Рабовласницький лад	27— 39
§ 10. Розклад первісного комунізму і виникнення рабовласницького ладу — 27. § 11. Особливості рабовласницького виробництва. Розвиток рабовласницького виробництва в Греції і Римській імперії — 29. § 12. Роль торгівлі і грошово-лихварського капіталу в рабовласницькому суспільстві. Непродуктивне споживання в рабовласницькому суспільстві — 32. § 13. Класові суперечності рабовласницького суспільства — 34. § 14. Загибель рабовласницького ладу — 35. § 15. Критика буржуазних концепцій рабовласницького суспільства — 37.	
<i>Розділ III.</i> Феодалізм	39— 53
§ 16. Загальна характеристика феодальної форми експлуатації — 39. § 17. Розвиток феодального суспільства. Міста при феодалізмі. Роль торгівлі — 42. § 18. Розклад і загибель феодалізму. Первісне нагромадження капіталу — 44. § 19. Критика антимарксистських концепцій феодалізму — 49. § 20. Просте товарне господарство і капіталістичне — 52.	

Відділ другий

ТОВАР

<i>Розділ IV.</i> Товар і його двоїстість. Праця як основа вартості. Особливості праці, що створює вартість	54— 65
§ 21. Товар як „клітинка“ буржуазного суспільства і як вихідний пункт вивчення капіталістичного способу виробництва — 54. § 22. Двоїстість товару, споживна вартість і вартість. Праця як основа вартості — 55. § 23. Праця конкретна і абстрактна — 57. § 24. Праця проста і складна — 59. § 25. Праця індивідуальна і суспільно-необхідна. Продуктивність суспільної праці і вартість — 60. § 26. Висновки. Суперечність між приватною і суспільною працею як основна суперечність товарного виробництва. Внутрішня суперечність товару як вираз основної суперечності товарного виробництва — 63.	

<i>Розділ V. Форми вартості</i>	65— 73
§ 27. Субстанція вартості і її прояв. Загальне поняття про форму вартості—65. § 28. Проста, або випадкова, форма вартості. Відносна і еквівалентна форма вартості—66. § 29. Розвиток форми вартості—68.	
<i>Розділ VI. Товарний фетишизм і його таємниця. Вартість— основний закон руху товарного виробництва</i>	73— 79
§ 30. Суспільні відносини товарного виробництва і їх речовий вираз. Загальне поняття про товарний фетишизм—73. § 31. Вартість як основний закон руху товарного виробництва—77.	
<i>Розділ VII. Марксистсько-ленінське вчення про товар і буржуазна політекономія. Критика переколючень марксистсько-ленінського вчення про товар</i>	79— 91
§ 32. Боротьба буржуазної науки проти марксистсько-ленінської теорії трудової вартості. Критика буржуазних концепцій—79. § 33. Критика ідеалістичних переколючень марксистсько-ленінського вчення про товар—83. § 34. Критика механістичних переколючень вчення про товар і вартість. Критика „теорії рівноваги“ і „закону трудових витрат“—86.	

Відділ третій

ГРОШІ

<i>Розділ VIII. Сутність грошей і їх функції</i>	92—113
§ 35. Сутність грошей—92. § 36. Функції грошей. Гроші як мірило вартості. Ціна і вартість—93. § 37. Функція грошей як мірила вартості і масштабу цін—95. § 38. Гроші як засіб обігу. Метаморфоза товарів—98. § 39. Обіг грошей. Кількість грошей, необхідних для обігу—100. § 40. Монета. Гроші як знак вартості. Виникнення неповноцінних і паперових грошей—101. § 41. Монометалізм і біметалізм. Вільне і закрите карбування—103. § 42. Гроші у власному розумінні слова. Гроші як скарб—105. § 43. Гроші як засіб платежу—106. § 44. Виникнення кредитних грошей. Відміна кредитних грошей від паперових—108. § 45. Світові гроші—110. § 46. Паритет. Міжнародні розрахунки. Підсумки—111.	

<i>Розділ IX. Паперові гроші. Критика буржуазних теорій і переколючень марксистсько-ленінської теорії грошей</i>	113—126
--	---------

§ 47. Походження паперових грошей і їх суть. Паперові гроші і золото—113. § 48. Інфляція і її значення—116. § 49. Грошовий обіг під час війни і після неї. Сучасний стан грошового обігу в капіталістичних країнах—120. § 50. Буржуазні теорії грошей—122. § 51. Переколючення Марксової теорії грошей у соціал-демократів—124.

<i>Розділ X. Товар і гроші в радянському господарстві</i>	127—140
---	---------

§ 52. Марксистсько-ленінське вчення про комунізм і соціалізм—127. § 53. Радянська економіка—128. § 54. Природа товарної форми в СРСР—133. § 55. Критика буржуазно-реставраторських, троцькістських і правоопортуністичних концепцій в питанні про характер закономірностей радянського господарства—136.

Відділ четвертий

ДОДАТКОВА ВАРТІСТЬ І КАПІТАЛ

<i>Розділ XI. Перетворення грошей в капітал</i>	141—145
§ 56. Загальна формула капіталу і її суперечність—141. § 57. Перетворення робочої сили в товар—143. § 58. Вартість і споживна вартість товару—робочої сили—144.	

<i>Розділ XII. Виробництво додаткової вартості</i>	146—160
--	---------

§ 59. Процес праці і процес створення додаткової вартості. Загальне поняття про капітал—146. § 60. Сталий і змінний капітал—147. § 61. Норма експлуатації—150. § 62. Критика буржуазних і соціал-

демократичних теорій капіталу — 151. § 63. Відсутність експлуатації в соціалістичному господарстві СРСР — 155.

Розділ XIII. Виробництво абсолютної додаткової вартості 160—169

§ 64. Абсолютна додаткова вартість. Робочий день і його межі—160. § 65. Боротьба за робочий день—162. § 66. Виробництво відносної додаткової вартості—164. § 67. Абсолютна і відносна додаткова вартість—167.

Розділ XIV. Три стадії розвитку капіталізму і відносна додаткова вартість 169—192

§ 68. Проста кооперація—169. § 69. Мануфактура—172. § 70. Поділ праці в суспільстві і мануфактурі. Суперечність між організацією виробництва на окремих підприємствах і анархією виробництва в усьму суспільстві—174. § 71. Машини і велика промисловість—177. § 72. Розвиток капіталізму і зростання експлуатації—182. § 73. Поглиблення протилежності між розумовою і фізичною працею при капіталізмі—186. § 74. Основна суперечність капіталізму і її дальший розвиток—187. § 75. Соціалістична кооперація і розвиток продуктивних сил—190.

Відділ п'ятий

ЗАРОБІТНА ПЛАТА

Розділ XV. Загальне поняття про заробітну плату. Форми заробітної плати 193—206

§ 76. Заробітна плата як перетворена форма вартості робочої сили—183. § 77. Форми заробітної плати. Почасова заробітна плата—195. § 78. Відрядна заробітна плата—197. § 79. Преміальна форма оплати—200. § 80. Надурочна робота. Інші форми заробітної плати—201. § 81. Натуральна і грошова заробітна плата—202. § 82. Номінальна і реальна заробітна плата—203. § 83. Національні відміни в заробітній платі—204.

Розділ XVI. Критика буржуазних і соціал-демократичних теорій зарплати. Питання про зарплату в СРСР 206—213

§ 84. Буржуазні і соціал-демократичні теорії заробітної плати—206. § 85. Природа заробітної плати в СРСР—208.

Відділ шостий

РЕПРОДУКЦІЯ І НАГРОМАДЖЕННЯ КАПІТАЛУ

Розділ XVII. Загальне поняття про репродукцію і нагромадження 214—221

§ 86. Поняття репродукції—214. § 87. Проста капіталістична репродукція—215. § 88. Капіталістична розширена репродукція—218.

Розділ XVIII. Нагромадження капіталу і зростання великого виробництва 222—227

§ 89. Концентрація і централізація капіталу—222. § 90. Органічний склад капіталу і його підвищення з ростом капіталізму—225.

Розділ XIX. Нагромадження капіталу і становище робітничого класу 227—233

§ 91. Заробітна плата робітника при нагромадженні на основі незмінної техніки—227. § 92. Зростання техніки і становище робітничого класу. Резервна армія безробітних і капіталістичний закон народонаселення—229. § 93. Резервна армія і її вплив на зарплату—232.

Розділ XX. Загальний закон капіталістичного нагромадження. Нагромадження капіталістичне і соціалістичне 233—247

§ 94. Зубоження робітничого класу—233. § 95. Профспілки і їх роль у боротьбі за заробітну плату. Ленін про тред-юніоністське і революційно-марксистське розуміння класової боротьби—238. § 96. Исто-

рична тенденція капіталістичного нагромадження — 239. § 97. Розширена репродукція соціалістичних відносин в радянському господарстві (соціалістичне нагромадження) — 242.

Відділ сьомий

КРУГООБОРОТ І ОБОРОТ КАПІТАЛУ

- Розділ XXI.* Кругооборот капіталу 248—253
- § 98. Загальне поняття про кругооборот капіталу. Три стадії і три форми кругообороти — 248. § 99. Капітал як рух — 251.
- Розділ XXII.* Оборот капіталу 253—266
- § 100. Загальне поняття про оборот капіталу, час виробництва і час обігу. Час виробництва—253. § 101. Час обігу. Витрати обігу—255. § 102. Основний і оборотний капітал — 258. § 103. Особливості обігу основного капіталу. Амортизація основного капіталу — 260. § 104. Перерви у репродукції оборотного капіталу і необхідність додаткового капіталу. Капіталізація додаткової вартості і нагромадження тимчасово вільних коштів — 263. § 105. Загальна швидкість обороту капіталу. Швидкість обороту капіталу і її вплив на розмір додаткової вартості, що здобувається за допомогою цього капіталу — 264.
- Розділ XXIII.* Ідеалістичні і механістичні перекручення Марксового вчення про обіг капіталу 266—271
- § 106. Загальні зауваження про трактування питань обігу в марксистсько-ленінській і буржуазній політекономії. Критика соціал-демократичних теорій обігу — 266. § 107. Механістичні перекручення вчення Маркса про обіг — 270.

Відділ восьмий

РЕПРОДУКЦІЯ І ОБІГ СУСПІЛЬНОГО КАПІТАЛУ

- Розділ XXIV.* Марксистсько-ленінське вчення про репродукцію і обіг суспільного капіталу 272—286
- § 108. Відмінність руху суспільного капіталу від руху індивідуального капіталу. Капіталістичні суперечності і їх виявлення в русі суспільного капіталу — 272. § 109. Проблема репродукції і обігу суспільного капіталу у попередників Маркса — 275. § 110. Рух суспільного капіталу в цілому в умовах простої репродукції — 277. § 111. Розширена репродукція — 281.
- Розділ XXV.* Критика перекручень марксистсько-ленінської теорії репродукції суспільного капіталу. Питання про застосовність Марксових схем до радянського господарства 286—294
- § 112. Критика соціал-демократичних перекручень Марксової теорії репродукції суспільного капіталу — 286 § 113. Критика теорії ринку Туган-Барановського — 288. § 114. Критика теорії репродукції Розі Люксембург—289. § 115. Питання про застосовність схем Маркса до радянського господарства — 293.

Відділ дев'ятий

ПЕРЕТВОРЕННЯ ДОДАТКОВОЇ ВАРТОСТІ В ЗИСК. СЕРЕДНЯ НОРМА І ЇЇ ТЕНДЕНЦІЯ ДО ЗНИЖЕННЯ

- Розділ XXVI.* Витрати виробництва і зиск. Норма зиску 295—303
- § 116. Попередні зауваження — 295. § 117. Витрати виробництва—296. § 118. Зиск і норма зиску — 299. § 119. Фактори, що визначають висоту норми зиску — 301.

Розділ XXVII. Утворення середньої норми зиску. Ціна виробництва 303—323

§ 120. Закон середньої норми зиску і його значення—303. § 121. Загальне поняття про ціну виробництва — 306. § 122. Ціна виробництва і вартість — 308. § 123. Перетворення вартості в ціну виробництва як продукт історичного розвитку товарно-капіталістичного господарства — 310. § 124. Зрівнювання індивідуальних вартостей у суспільну вартість. Додатковий зиск — 313. § 125. Критика перекинувань марксистсько-ленінського вчення про середній зиск і ціну виробництва—316. § 126. Про уявне розходження між I і III томами „Капіталу“ — 318. § 127. Питання про „зиск“ і ціну в радянському господарстві — 320.

Розділ XXVIII. Закон тенденції середньої норми зиску до зниження і його значення 324—330

§ 128. Закон як такий. Протидіючі причини, які уповільнюють зниження — 324. § 129. Тенденція норми зиску до зниження і розвиток суперечностей капіталістичного способу виробництва — 327.

